

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. หลักการและเหตุผล

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากจนสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอื่นเป็นการล่วงละเมิดดังกล่าว ทำได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวม สมควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปขึ้น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ (มีผลบังคับใช้วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ (มาตรา ๒) แต่มีการเลื่อนการบังคับใช้ไปเป็นวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕)

๓. ความหมายของข้อมูลส่วนบุคคล

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ (มาตรา ๖)

ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล หรือชื่อเล่น เลขประจำตัวประชาชน เลขหนังสือเดินทาง เลขบัตรประกันสังคม เลขใบอนุญาตขับขี่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี เลขบัญชีธนาคาร เลขบัตรเครดิต (การเก็บเป็นภาพสำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาบัตรอื่นๆ ที่มีข้อมูลส่วนบุคคลที่กล่าวมา ย่อมสามารถใช้ระบุตัวบุคคลได้โดยตัวมันเอง จึงถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล) ที่อยู่ อีเมล เลขโทรศัพท์ ข้อมูลอุปกรณ์หรือเครื่องมือ เช่น IP address, MAC address, Cookie ID ข้อมูลทางชีวมิติ (Biometric) เช่น รูปภาพใบหน้า ลายนิ้วมือ พัลมเอกซเรย์ ข้อมูลสแกนม่านตา ข้อมูลอัตลักษณ์เสียง ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลระบุทรัพย์สินของบุคคล เช่น ทะเบียนรถยนต์ โฉนดที่ดิน ข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงไปยังข้อมูลข้างต้นได้ เช่น วันเกิดและสถานที่เกิด เชื้อชาติ สัญชาติ น้ำหนัก ส่วนสูง ข้อมูลตำแหน่งที่อยู่ (location) ข้อมูลการแพทย์ ข้อมูลการศึกษา ข้อมูลทางการเงิน ข้อมูลการจ้างงาน ข้อมูลหมายเลขอ้างอิงที่เก็บไว้ในไมโครฟิล์ม แม้ไม่สามารถระบุไปถึงตัวบุคคลได้ แต่หากใช้ร่วมกับระบบดัชนีข้อมูล อีกระบบหนึ่งก็จะสามารถระบุไปถึงตัวบุคคลได้ ข้อมูลการประเมินผลการทำงานหรือความเห็นของนายจ้างต่อการทำงานของลูกจ้าง ข้อมูลบันทึกต่าง ๆ ที่ใช้ติดตามตรวจสอบกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล เช่น log file ข้อมูลที่สามารถใช้ในการค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลอื่นในอินเทอร์เน็ต

/ข้อมูล...

ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อน (Sensitive Personal Data) ได้แก่ ข้อมูลเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ หรือข้อมูลสุขภาพจิต ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ ข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๒๖)

๔. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลมี ๔ ประเภท ได้แก่

๑. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject) คือ บุคคลที่ข้อมูลสามารถระบุไปถึงได้

๒. ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) คือ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจ เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา ๖)

๓. ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Data Processor) คือ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับ การเก็บ รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าวไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา ๖)

๔. เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data protection Officer) คือ บุคคลที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตาม พ.ร.บ. (มาตรา ๔๒)

๕. สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject)

สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล กล่าวโดยสรุป ดังนี้

๑. สิทธิขอเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา ๓๐)

๒. สิทธิในการขอให้โอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยัง data controller อื่น (ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น) (มาตรา ๓๑)

๓. สิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา ๓๒)

๔. สิทธิขอให้ลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคล (มาตรา ๓๓)

๕. สิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา ๓๔)

๖. หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) (มาตรา ๓๗)

หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล กล่าวโดยสรุป ดังนี้

๑. จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย

๒. ดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้ผู้อื่น ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบ

๓. จัดให้มีระบบการตรวจสอบ เพื่อดำเนินการลบ หรือ ทำลายข้อมูลส่วนบุคคล

๔. แจ้งเหตุละเมิด ข้อมูลส่วนบุคคลให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทราบ

/๗. หน้าที่...

๗. หน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Data Processor) (มาตรา ๔๐)

หน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล กล่าวโดยสรุป ดังนี้

๑. เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งที่ได้รับจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น
๒. จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย
๓. ทำบันทึกรายการข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการรวบรวม

๘. หน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data protection Officer) (มาตรา ๔๒)

หน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กล่าวโดยสรุป ดังนี้

๑. ให้คำแนะนำแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล
๒. ตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล
๓. รักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลที่ตนล่วงรู้หรือได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตาม พ.ร.บ. นี้

๙. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา ๔๓ ถึง มาตรา ๔๕)

เป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่และอำนาจกล่าวโดยสรุป ดังนี้

๑. ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
๒. ร่างแผนแม่บท
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย

๑๐. คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ (มาตรา ๗๒)

คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ มีหน้าที่และอำนาจกล่าวโดยสรุป ดังนี้

๑. พิจารณาเรื่องร้องเรียน
๒. ตรวจสอบการกระทำใด ๆ ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล
๓. ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๑๑. ความรับผิดและบทลงโทษ

๑. ความรับผิดทางแพ่ง (มาตรา ๗๗ และ มาตรา ๗๘)
๒. โทษทางอาญา (มาตรา ๗๙ ถึง มาตรา ๘๑)
๓. โทษทางปกครอง (มาตรา ๘๒ ถึง มาตรา ๙๐)

จัดทำโดย กลุ่มกฎหมายและระเบียบ

สำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่มาในการถอดความรู้ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๙ ก หน้า ๕๒ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๒. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในส่วนเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

๓. การบรรยายให้ความรู้ของ ผศ.ดร.ณัฐริกา แชน คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๕ ให้แก่ สป.กษ. ในหัวข้อ การเตรียมความพร้อมการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. ในเว็บไซต์ ต่าง ๆ ได้แก่

- <http://dept.npru.ac.th> ในหัวข้อความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็น Power Point การบรรยายในหัวข้อ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตาม พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ สำหรับผู้ปฏิบัติงาน โดย นายชนภัทร วินยวัฒน์ อัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย สำนักงานอัยการสูงสุด

- <https://t-reg.co> Ot-reg Thailand Regulatory Platform บริษัท แร็กนาร์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด
ในหัวข้อ PDPA คืออะไร ? สรุป พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่ต้องรู้

- <https://www.thansettakij.com> ฐานเศรษฐกิจ บริษัทฐานเศรษฐกิจ มัลติมีเดีย จำกัด
ในหัวข้อ กฎหมาย PDPA พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ใครได้ประโยชน์บ้าง

- <https://uto.moph.go.th> ในหัวข้อ สรุปสาระสำคัญ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล